Sällskapet
San Micheles Vänner

Svensk sångfågel gör succé på fåglarnas ö, sidan 1.
Foto: Lars Gerhardsson

Medlemsblad 15 Augusti 2005

Ledaren

I förra numret av Medlemsbladet presenterade intendenten sin medarbetarstab och gav exempel på olika aktiviteter. I detta nummer följer Bladet upp ett antal av dem.

Till de klassiska hör fyra bidrag från forskarvärlden. Psykiatrikern Tord Bergmark kan tänka sig Axel Munthes empatistörningar som en lindrig, högfungerande autism. Han förklarar på ett för lekmannen gripbart sätt de medicinska begreppen. Nästa år blir det 50-års jubileum för fågelforskningen på Barbarossaberget. Zoologen Carl Edelstam, berättar livfullt om det förberedande arbetet. Goda råd saknades inte. Däremot pengar. Tullarna i Neapel släppte igenom 25 skrymmande kollin med avancerad utrustning, sedan Edelstam övertygat dem om att det rörde sig om personligt bagage för hans unga vackra hustru. Förläggaren Magnus Bergh avslutar sin uppmärksammade essä om capresiska bibliotek. Här liknar han Malapartes liggande villa vid en vilande sfinx. Redaktören fäster uppmärksamheten på en bok om ordensväsendet, särskilt kolarordnarna, som hämtar mycket stoff från Italiens historia och där kungariket Neapel på sin tid spelade en viktig roll.

Sommarkonserterna innebär en stor satsning. Intendenten apostroferar Johanna Bäckström för hennes till större delen ideella arbete som konsertarrangör och presentatör för femtontalet stora utomhuskonserter. I den sviten fick Adolf Fredriks flickkör från Stockholm representera framtiden. Körledaren Bo Johansson utnyttjade skickligt både åskmullret ovanför och bergssidans egenartade akustik i välvalda stycken av bl a Hillerud, Morley och Schubert. De unga rösterna tolkade känsligt både vårens hänförelse och höstens efter-sinnande vemod. Den unga mezzosopranen Johanna Bäckström hade övertalats att ge en egen konsert. Vid flygeln återfanns Matti Hirvonen. Programmet var generöst: från Rangström, Sibelius, Petterson Berger till Saint-Saëns, Bizet, Strauss. Hon sjöng mot en praktfullt röd solnedgång som ingen dramaturg kunde överträffa. Framförandet var kongenialt och kvällen blev oförglömlig. Johanna Bäckströms röst är av det stora formatet och nu visade hon att hon är färdig för de internationella operascenerna. Årets övriga begivenheter och resursförändringar i villan redovisas i ett antal kortare omnämnanden.

Om livet i vardag och fest berättar Wivi-Anne Nilsson och Runa Gerhardsson. Den förra återkallar några tidiga reseminnen och den senare deltog i villans firande av årets svenska nationaldag. Agneta Nordgren rapporterar från sällskapets årsmöte och berättar om sina planer att skaffa villan sponsorer i Sverige. Fredrik Hulting lär ut hur man får EU-stipendium för arbete vid villan. Förre intendenten Levente A.S. Erdeös har nu utökat sina visningar av villan till att även omfatta stadsvandringar. Vår trogne medarbetare Anders Lindström beskriver musikbiblioteket på Villa San Michele och han berättar om sin stora faktasamling om Axel Munthe. Han har även utarbetat en innehållsförteckning för de 14 första numren av Medlemsbladet: i typordning, titelordning, författarordning och ämnesordning. Den sistnämnda medföljer som bilaga detta nummer och de tre övriga kan beställas hos redaktören

Många läsare har något att berätta och det är viktigt att de ger sig till känna.

Styrelsen

Villan får EU-stipendiat

av Fredrik Hulting

För ett par år sedan läste jag Boken om San Michele och slogs som otaliga andra av Munthes mångfacetterade person. De tvära kasten mellan livet i den yppersta societeten och bland djur och fattiga var fascinerande att ta del av. Senare kom jag att göra flera resor till Italien men jag lyckades aldrig ta mig till Capri. Jag såg Rom. Jag såg Florens. Jag såg Siena och Vicenza, Sicilien och Sardinien. Och jag fastnade till och med en månad i Venedig. Men Villa San Michele låg som ett ointagligt fort de 327 meterna uppe i Anacapri.

För flera år sedan lämnade jag Uppsala universitet för Handelshögskolan. Men i våras läste jag återigen en kurs i ungdomens stad. Av en tillfällighet fick jag se att det utlystes ett arbetsstipendium för "Transnationell rörlighet". Man skulle kunna åka några månader till en institution i ett EU-land och där vara en del av verksamheten, samt ägna sig åt språkstudier. I samma veva hade jag läst Jangfeldts inspirerande bok och genast fanns Villa San Michele i mina tankar. Förutom Munthes intresse för antiken och Italien, delar jag också i mångt och mycket hans känslor för djur. Djurintresset drogs till sin spets då jag flera år efter gymnasiet arbetade med sjölejon i tam form. Jag kontaktade Elin Sleipnes och Peter Cottino som välkomnade mig om stipendiet skulle bli mitt (medel for extra personal är som ni vet begränsade). Jag skickade sedan in min formella ansökan till Uppsalas internationella kansli och väntade. Dagen då beskedet skulle komma infann sig men jag hörde ingenting, och jag väntade. Väntan kändes snart lång varpå jag hörde av mig till kansliet. Till min stora glädje fick jag då veta att jag just blivit deras förste Leonardo da Vinci-stipendiat.

Nu är jag här på Capri sedan en månad och assisterar med marknadsföring, butik, konsertevenemang, sponsorkontakter och allt vad tänkas kan. Nästa vecka tänkte jag även under några förmiddagar hjälpa Raffaele i trädgården. Stipendiet täcker uppehälle och språkstudier och rummet Camelia bjuder villan på. Rummet är litet men naggande gott och från min terrass ser jag varje afton solen gå ner bakom Ischia. Dessutom fäller ett levnadsvist gammalt citronträd dagligen en solgul frukt utanför mitt fönster. Gästerna verkar lika spännande som på Munthes tid och i brist på hundar har en handfull glädjespridande katter flyttat in på villan. Idag sade någon att det var 36 grader varmt här samtidigt som en rapport om 11 grader anlände från Sverige. Midsommar firades utan regn men med mycket sill, snapsvisor och italiensk gitarrsång. Jag undrar hur Stockholm kommer te sig i september?

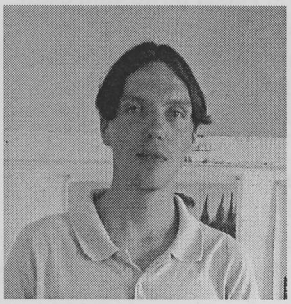

Fredrik Hulting har en Master of Art-examen från Uppsala Universitet och är doktorand i ekonomisk historia vid Handelshögskolan i Stockholm.

Två minnesvärda Capri-resor

av Wivi-Anne Nilsson

Jag har undrat över vad det är på Capri, som gör att de flesta som en gång varit där, blir så förälskade i platsen och alltid längtar tillbaka. Den uppfattningen har jag fått av de rapporter och samtal med personer, som tillbringat en period på San Michele. Som budbärare för stiftelsens gästverksamhet har jag fått ta emot otaliga "tack" under snart tio års tid i stiftelsens tjänst. Jag får glädja mig åt mer Capri-upplevelser på min arbetsplats i Stockholm, än de erfarenheter jag själv skaffar mig på Capri.

Första gången jag besökte Capri, under tre junidagar 1996, en resa tur/retur från Rom, blev några spännande hektiska heta dagar med hjärtat i halsgropen redan innan färjan nått kajen. Då jag såg den skyhöga klippan och förstod att färden till toppen, där Villa San Michele låg, gick längs en utsides serpentinväg, vände det sig i magen på mig. Jag har höjdskräck.

Jag hade precis tillträtt min tjänst på Medelhavsinstituten och skulle under en vecka informera mig om stiftelsernas verksamhet på plats i Italien. Eftersom jag alltid tänker på att vara extra försiktig med mina värdesaker, pengar och pass på utlandsresa, förvarade jag dem i hotellets säkerhetsbox under dagarna i Rom och tänkte inte på att ta med passet till Capri. Dumt av mig, men jag gjorde ju bara en tur inom Italien. Vad jag inte visste, var att polismyndigheten på Capri har passkontroll på alla som inte är dagsturister. Det är allmänt gällande hotellregler som även gäller Villa San Micheles gäster.

OVÄNLIGT MOTTAGANDE

För mig blev det ett oväntat mottagande, inget "välkommen". Vaktmästaren vid ingången till museet krävde mitt pass innan jag fick tillträde till rummet som var reserverat för mig några nätter. Min förklaring att jag var nyanställd på stiftelsen, att jag inte hade information om passkontrollen på Capri och att jag var väntad av intendenten hjälpte föga. Han gjorde sitt jobb och följde gällande reglerna. Intendenten fanns inte på plats och han visste inte när hon skulle vara tillbaka. Jag lyckades ändå till slut komma in och fick nyckeln till ett rum i Foresterian. Ett kyligt mottagande och kontrast till den intensiva värmen som rådde under mitt första Italienbesök. Den täta turistströmmen på gågatan till museet gjorde det nästan omöjligt att ta sig därifrån på dagen, men syftet med de få dagarna jag var där var ändå att bekanta mig med Villan och dess personal.

Några dopp i det härliga Medelhavet hann jag med och hade oturen att få en otäck undervattensmanet några varv runt vristen. Ett minne från Capri i form av en brännskada som tog lång tid att läka.

Min andra resa till Capri var ett halvår senare, i början av februari. I Neapels hamn väntade en begravningsbil att få

köra ombord på bilfärjan till Capri. Några svartklädda sörjande väntade vid bilen medan övriga, högst tio personer, beordrades att gå först ombord via bildäck på Caremar. En konstig känsla att åka till Capri nästan ensam med ett begravningsfölje. Innan båten nådde hamnen skyndade jag mig till bildäck för att snabbt komma därifrån. En overklig situation att stå vid likbilen med den blomsterprydda vita kistan som belystes av ett illrött sken från en lampa i bilen. När landgången gick ner såg jag hela den långa breda kajen fylld av en kompakt massa mörkklädda människor, nästan som om hela öns befolkning hade samlats där.

TOTALT FELKLÄDD

Jag kände mig så totalt felklädd i min grannröda sportjacka, när vi på samma sätt som vid ombordgåendet blev ilandsjasade först. Jag var visserligen på rätt ändhållplats men vid fel tillfälle och det gick inte att backa. Jag försökte titta efter en "ickesörjande" medresenär som kunde bana mig väg genom folkmassan då jag såg en person, San Micheles intendent, Ann-Marie Kjellander, huvudet högre än alla andra, i en klarblå jacka, ivrigt vinkande till mig: "Här är jag". Vi snirklade oss snabbt därifrån i våra färggranna jackor och det var säkert ingen som ens lade märke till oss. Vem personen var, som alla väntade på och som nu gjort sin allra sista resa till Capri, förblev okänt.

Vädret denna vecka var som en vanlig svensk sommarvecka, ömsom sol och ömsom kraftiga regnskurar. Få turister, gatan till museet var stor del av dagen öde och tom. Jag tillbringade mesta tiden på kontoret med genomgång av redovisningen. På lunchrasterna bar det av till badet i Marina Piccola med Ann-Marie. Hela badplatsen fick vi ha för oss själva, den var gratis (under badsäsongen prisbelagd). Vi föste undan brännmaneterna med en långskaftad håv, njöt av solens strålar och svalkade oss i det 17-gradiga Medelhavet medan pälsklädda människor strosade på terrassen ovanför oss. Det var vinter på Capri.

Återresan från Capri, blev med samma färja som fört mig dit. De andra var inställda p g a kraftig blåst. Jag har mångårig erfarenhet av båtresor på stormigt hav, och gav inte vädret en tanke, jag längtade bara hem. I färjans sittsalong satt alla italienare koncentrerade på TV-monitorerna, där påven höll sitt söndagstal från Petersplatsen. Färjan var sliten och sjaskig och jag kände att stolen lutade. Jag fick rycka upp mig oavbrutet för att inte glida ur den. Jag tittade ut för att se om Neapel syntes men såg bara vatten till höger och himmel till vänster. Hela färjan lutade kraftigt, visserligen i samma vinkel hela tiden. Det verkade inte störa någon mitt i påvens predikan ej heller oroa någon annan än mig, men jag var säkert den enda som upplevt Estonia-katastrofen på nära håll och minnet från den gav mig rysningar.

Resan slutade väl, jag kom hem med sinnet fullt av udda reseminnen och svidande brännmärken, denna gång runt halsen.

Svenska nationaldagen på italienska

av Runa Gerhardsson

Villa San Michele firade den svenska nationaldagen med en kvällsfest där trädgårdens alla stämningsskapande resurser samverkade i storformat. Bland dryga hundratalet inbjudna gäster återfanns celebriteter från Anacapris kulturliv och administration. Bland inresta dignitärer märktes Katriona Munthe-Lindgren, Axel Munthes sondotter.

Det minglades livligt både före och efter det sammanhållande programmet i kapellet.

I kapellet svarade tre verbalt begåvade talare för tankeinnehållet: villans intendent Peter Cottino, svenske ministern i Rom, Fredrik Jörgensen och Anacapris borgmästare Mario Staiano. Den sistnämnde rev ned de största applåderna. Han associerade spirituellt till de problem som kan uppstå när två kulturer söker former för en gemensam värdegrund.

Nere i skulpturloggian väntade en stor italiensk buffé och ytterligare sång och strängaspel. Den flammande solnedgången över Ischia avlöstes av det spelande ljusdunklet över valvbågar och kolonner från marschaller och facklor.

Det inramande musikprogrammet hade pianisten Samuel Schönberg, gitarristen Morten Bjorgard, sopranen Cecilie Schilling och tenoren Stephen Hansen som häxmästare. Här saknades varken Evert Taubes "Så skimrande var aldrig havet" eller örhängen från musikalen Chess av Benny Andersson.

Axel Munthes mytiska Medusa-mask fick liv. En gång i tiden kunde ingen dödlig möta gorgonen Medusas blick utan att förstenas. Men den här kvällen dominerade skönhetsupplevelsen.

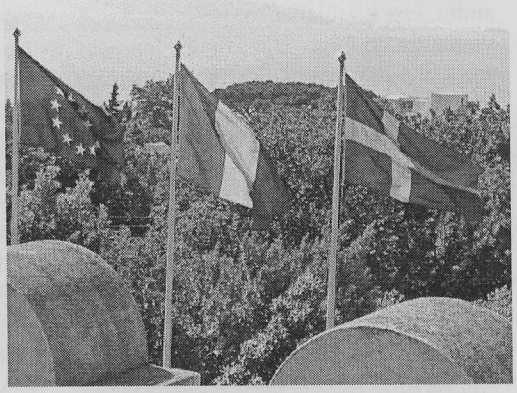

Runa Gerhardsson är fil kand med konstvetenskaplig inriktning och ämneslärare.

Den mångtydige Axel Munthe

av Tord Bergmark

Den fascinerande och gåtfulle Axel Munthe och hans liv har på senare tid beskrivits i Läkartidningen av Lennart Moberg, och av Johan Cullberg i den senares recension av Bengt Jangfeldts nyutkomna och omfattande biografi. Moberg karaktäriserar Munthe som depressiv och hypokondrisk, Cullberg framhåller en narcissistisk problematik. Troligen kan Munthes personlighet också förstås inom ramen för en lindrig, högfungerande autism.

Barndom och föräldrar

Moberg beskriver Munthes uppväxtförhållanden och citerar Munthe ur dennes mest kända opus (1), där fadern skall ha effektuerat hårda straff. Sitt största kok stryk fick Munthe när han som 10-åring tagit ett kranium från ett gravkapell och lagt detta under sängen. Han hade svag syn och läspade upp till 15 års ålder. Enligt Moberg favoriserade modern ett av de tre syskonen, brodern Arnold, men hindrade energiskt systern Anna från att förverkliga sina musikaliska och konstnärliga intressen. Mellan modern och Axel förelåg en brist på empati och tillit. Moberg finner sammanfattningsvis att Munthe förutom av depression och hypokondri även led av nedsatt självkänsla och sömnlöshet (2).

Munthes personlighet

Cullberg skildrar Munthes karaktär i termer av tilltagande egocentrism, hetsigt humör, retlig, med tendens att vara på gränsen till oförskämd. Det motsägelsefulla i Munthes väsen lyfts fram; hans filantropi *och* förakt för mänskligheten; hans passion *och* kyla; oförståelsen för att andra intresserade sig för honom *och* pretentioner på särbehandling; medlidandet med svårt drabbade sjuka och fattiga *och* bristen på förståelse för de närmastes behov. "I kärleksrelationerna märktes hans klyvnad starkast. Han tycks ha varit oförmögen eller ovillig att leva i ett jämbördigt förhållande till en kvinna" (3). Detta bekräftas av Bengt Jangfeldt i efterordet till Boken om San Michele: *"Men det är också uppenbart att Munthe helt enkelt inte passade att vara gift han var alltför individualistisk och självcentrerad för att kunna leva med en annan person".* (1). Cullberg menar att det kan ha förelegat ett självhat som täcks över av grandiosa föreställningar om den egna personens företräden och rättigheter, och att denna narcissism kan förklara många av de motsägelsefulla dragen hos Munthe (3).

Munthe om Munthe

Glimtvis lämnar Munthe spår om delar av sin läggning i Boken om San Michele, t.ex. "Du fick ofta stryk, men du var också ett svårt barn att handskas med. Du lydde ingen människa. Du tycktes varken bry dig om din far eller din mor eller din syster eller din bror eller någon annan. Jo jag tror du tyckte om din amma" (1, s. 120). Munthes förtjusning i djur skymtar igenom i många av bokens berättelser, och i ett av företalen till boken skriver Munthe: *"Jag har älskat dem vida mer än jag någonsin älskat mina medmänniskor".* (1, s. 25). Denna preferens syns också i testamentets fördelning av den del av hans kvarlåtenskap som inte gick till

sönerna. Han skänkte 20 000 kronor till de "fattiga ålderstigna i Anacapri", men 100 000 kronor till "Sveriges Djurskydds föreningars riksförbund i Sverige" (4).

Aspergers syndrom som bakgrund till lindrig högfungerande autism

Aspergers syndrom kännetecknas av brister i den ömsesidiga interaktionen med andra, med varierande svårigheter att uppfatta vad andra människor känner och tänker, d.v.s. brister i inlevelseförmåga, s.k. social apraxi. Rigida beteenden och tvångsmässig rutinbundenhet med ogillande av förändringar och spontanitet är vanligt. Ögonkontakt med andra kan vara påfrestande. I barndomen är det vanligt med någon form av udda tal eller språkproblem. Kommunikation och timing brister och många är de som tyvärr blivit mobbade under skolåren utan förmåga till självförsvar. Dubbeltydigheter som humor, skämt, gåtor eller metaforer kan vara svåra att förstå; det sagda kan hos barn tas helt bokstavligt. Ofta föreligger ett eller flera helt uppslukande intressen.

Män med Aspergers syndrom kan ha särskilda svårigheter i möten med kvinnor och det omvända förefaller lika vanligt. Den sexuella identiteten är ibland osäker eller flytande (5). Långdragna sömnsvårigheter och känslighet för ljud och ljus hör ofta hit, ibland också överkänslighet för lukt, smak och viss mats konsistens, samt beröring. Ofta ses en intensiv strävan efter att vara som andra. Vanligt är ett ogillande av små- eller kallprat, och svårigheter att bedöma andra människors pålitlighet och inre kvalitéer, vilket försvårar skapandet av hållbara relationer. En överkänslighet för egen del är inte sällan förenad med en okänslighet för andra.

Aspergers syndrom och associerade tillstånd

En vanlig komplikation till Aspergers syndrom är depression (6) eller dystymi (kronisk låggradig depression), inte sällan kronisk och ibland terapiresistent. Aspergers syndrom har tidigare i vissa fall bedömts som schizofrenia simplex. De vanligaste störningarna i personligheten som förknippas med syndromet är *schizoid, fobisk* (inkl. social fobi) och *tvångsmässig* personlighetsstörning (6, 7), men också *narcissistisk* (8,9,10,11).

Den mildaste delen av autismspektrum

I översiktslitteratur görs inte någon åtskillnad mellan Aspergers syndrom och högfungerande autism (t.ex. 11). Samtidigt talar både annan litteratur och klinisk erfarenhet för att det finns betydligt mildare varianter gränsande till normalitet.

Lorna Wing talar om autismspektrum (12), och i en nyare lärobok om mentalsjukdomars genetik framhålls att till autismens spektrum räknas ångestsjukdomar samt brister i social, kommunikativ och kognitiv förmåga (13). Joseph Piven beskriver hur man bland släktingar till personer med autism i tvilling- och familjestudier funnit en mildare form som benämnes *"the Broad Autism Phenotype"*. Bland dessa anhöriga var det mycket vanligare (jämfört med anhöriga till personer med Down's syndrom) att finna personer som bedömdes vara reserverade och otillgängliga, rigida, ängsliga, och överkänsliga för kritik (7). Samma författare fann

också att dessa släktingar hade *färre nära vänner* än kontrollgruppen (7). I sin förlängning mot det ordinära gränsar autismspektrum mot vad som Wing kallar *"excentrisk normalitet"* (12).

Christopher Gillberg beskriver en mildare, subklinisk variant av Aspergers syndrom, *"ofta präglad av egocentricitet, stelbenthet, rigiditet i tänkande och beteende, snålhet, överdriven noggrannhet, sanningssägeri, 'käpphästeri', ibland starkt socialt intresse utan social förmåga. Stora livsfrågor, till exempel rättvisa, mänskliga rättigheter och kvinnofrågor, kan bedrivas med frenesi samtidigt som motsvarande frågor i vardagslivet hanteras på ett klumpigt och insiktslöst sätt. Inte så få är förmedlare av roliga historier och små anekdoter som berättas om och om igen på samma sätt."* (14, s. 94).

Gillberg beräknar förekomsten av Aspergers syndrom till ca 3-4 per tusen (14), under det att den lindrigare varianten av högfungerande autism troligen är betydligt vanligare.

Lindrig autism och nutida krav
Gillberg ger ett aktuellt nutidsperspektiv på den mildare formen av Aspergers syndrom, och påpekar att sådana personer förr beskrevs som *excentriker* eller *original*. I dagens samhälle tycks det bli allt svårare för dessa personer att handskas med stress och med de tilltagande kraven på social interaktion och förändring (14, s. 95), (kanske bidragande till den ökande förekomsten av s.k. "utmattningsdepressioner").

Lindrig autism och psykoterapi
En betydande andel av de personer som genomgått flera psykoterapier men likafullt fortsätter att söka verksam behandling för sina svårigheter i tillvaron, utgörs av personer med lindrig, högfungerande autism. Bland dessa är det inte ovanligt med föräldrar som kan vara påtagligt lika varandra i sin utpräglade okänslighet för sina barns behov, med avvikelser från det förväntade hos dem som föräldrar. (Begreppet *elakhet*, vanligt i dessa sammanhang, torde hämta näring från bristande inlevelseförmåga i kombination med tvångsmässighet och bristande flexibilitet).

Lindrig autism och kreativitet
Lorna Wing framhåller att *"ett visst mått av autism [är] en fördel för dem som sysslar med konst eller vetenskap."* (12). Michael Fitzgerald menar att många drag vid högfungerande autism förstärker kreativitet, t.ex. förmågan att fokusera intensivt på ett ämne och utstå svårigheter utan att ge upp, med höga nivåer av energi, motivation, nyfikenhet och observationsförmåga samt en förmåga att bibehålla starka övertygelser och känslor (15). Oliver Sacks nämner att Asperger själv använde termen *"autistisk intelligens"* som kännetecknas av att den är okonventionell, oortodox och originell (16). Denna kreativitet är ofta *"lingvistisk, spatial, musikalisk och logisk till sin karaktär"* (15), och följaktligen återfinns den ofta hos författare, arkitekter, fysiker, musiker och filosofer.

Åter till Munthes originella personlighet. Munthes skildring av fadern talar för att denne var hård och okänslig för sonens väsen. Modern skildras likaledes som okänslig och favoriserande, och kanske karakteriserades de bägge av en *empatistörning*. Här kan det konstitutionella draget ha förstärkts i den därav rådande hemmiljön. Axel visade tidigt

ett särskilt intresse för smådjur och *samlade* ägg som skulle kläckas i sängen med åtföljande avbasningar av föräldrarna, vilket inte ändrade hans vanor – "Du *lydde ingen*". Episoden med kraniet från gravkapellet ter sig som ett starkt uttryck för *egensinnighet*.

Som vuxen framstår Munthe som vårdslös till sitt yttre, stundtals *okänslig*, barsk och nästan osocialt uppriktig, med en egocentrisk och narcissistisk framtoning. Han tycks ha haft bristande behov av *nära* relationer, framför allt till kvinnor. Han hade kroniska *sömnbesvär*. Han var *ljuskänslig* och fick efter några år lämna sin drömvilla: *"Han hade byggt San Michele som ett tempel åt solen, men hans från födseln klena ögon tålde inte längre det starka ljuset."* (1, s. 393). Att Munthe kunde känna sig mer *befryndad med djur* än med människor tycks väldokumenterat.

Han drabbades också av depressioner och led möjligen av en delvis nedsatt självkänsla, där *narcissismen* som Cullberg beskriver den, kanske kan ses som ett autistiskt försvar för en kreativ men samtidigt skör och vilsen själ. Att Munthe led av någon form av empatistörning inom det lindriga autistiska spektret ter sig sannolikt.

Att Munthe var rikt begåvad i att använda språket och ge personliga skildringar av dramatiska händelser framgår redan av hans brev från Neapel som trycktes i Stockholms Dagblad hösten 1884 och kom som bok ett år senare (4). Att skriva en bok om San Michele som har tryckts i återkommande upplagor efter 1930, där skildringarna och de fantastiska berättelserna är högst njutbara även idag, vittnar om en särdeles författarförmåga.

Inom dagens medicin funderar vi över nya tillstånd och symtom som fått namn som fibromyalgi, amalgamförgiftning, elöverkänslighet, kroniskt trötthetssyndrom och utmattningsdepression. Redan i Boken om San Michele visar Munthe en efterföljansvärd förståelse och klarsynthet i synen på några av den tidens vanliga diagnoser, t.ex. appendicitis och colitis, vars medicinska och sociala bakgrund erinrar om dagens situation (1, s. 47 och 48).

Oaktat sina svårigheter har Munthe visat världen en betydande kreativitet i sitt skrivande, som skarp klinisk observatör och som skapare av San Michele.

Referenser:

1. Munthe A. Boken om San Michele, 1930 års svenska upplaga. Forum 2001 med efterord av Bengt Jangfeldt.
2. Moberg L. Doktor Munthes deprimerade dilemma. Läkartidningen 2002; 98: 5214-17.
3. Cullberg J. Axel Munthe liv och läkekonst. Läkartidningen 2004; 99: 407-8.
4. Jangfeldt B. En osalig ande. Berättelsen om Axel Munthe. Wahlström & Widstrand 2003.
5. Gerland G. Autism: relationer och sexualitet. Bokförlaget Cura AB 2004.
6. Ottosson J.O. Psykiatri, 5:e upplagan, Liber 2000.
7. Piven J. Genetics of Personality. The Example of the Broad Autism Phenotype. I Benjamin, Ebstein, Belmaker: Molecular Genetics and the Human Personality. American Psychiatric Press Inc., 2002.
8. Stone MH. Normal narcissism. In Ronningstam EF, ed. Disorders of Narcissism. American Psychiatric Press 1998.
9. Ratey J, Johnson C. Skuggsyndrom, kapitlet Lindrig autism. Bokförlaget Cura AB 1998.
10. Bergmark T. Om diagnostik av personlighetsstörningar. Svensk Psykiatri; nr 4 2002.

11. Attwood T. Asperger's Syndrome. A guide for Parents and Professionals. Jessica Kingsley Publischers 1998.
12. Wing L. Autismspektrum. Bokförlaget Cura AB 1998.
13. Faraone S, Tsuang M, Tsuang D. Genetics of Mental Disorders. The Guilford Press 1999.
14. Gillberg C. Asperger syndrom. Normala, geniala, nördar? Bokförlaget Cura AB 1997/98.
15. Fitzgerald M. Autism and Creativity. Brunner-Routledge 2004.
16. Sacks O. An Anthropologist on Mars. Seven Paradoxiacal Tales. Vintage Books 1995/96.

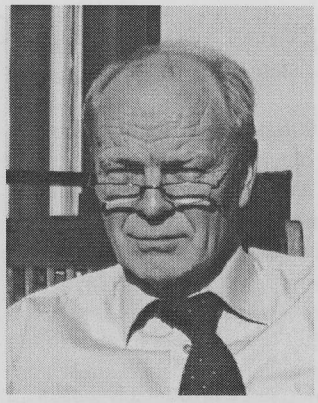

Tord Bergmark är legitimerad läkare med inriktning mot kognitiv psykiatri och essäist

Sara Jangfeldt höjde årsmötet

av Agneta Nordgren

Årsmötet 2005, en kall vårkväll i april på Italienska Kulturinstitutet på Gärdet i Stockholm, blev som vanligt trevligt.

Vår Vänförenings styrelse gör varje år ett fint och gediget arbete, därför vill jag passa på att tacka er alla för den tid ni lägger ned för att vi ska ha det trevligt tillsammans. Ett speciellt tack till detta Medlemsblads ansvariga utgivare Barbro Löfgren och dess redaktör Gideon Gerhardsson.

Valberedningens förslag i år innebar några smärre förändringar. De flesta omvaldes således och vi fick en ny klubbmästare: Yvonne Ribbentoft samt en nygammal suppleant: Hans Engman.

ENOUGH ROPE

Efter årsmötesförhandlingarna fick vi som kvällens höjdpunkt njuta av Sällskapet San Micheles Vänners stipendiat 2004, Sara Jangfeldt. Sara är artist i musikteatergenren med gedigen utbildning i sång, dans och teater. Hon bjöd på sång från olika uppsättningar hon medverkat i och berättade underhållande om en "incident" vid hennes besök på Capri under sin bröllopsresa.

Sara avslutade med sånger ur sin egen turnéproduktion "Enough Rope", som består av tonsättningar av den amerikanska författarinnan Dorothy Parkers satiriska dikter, med en inlevelse som inte lämnade någon oberörd. I höst kan ni se Sara på Göteborgsoperan i "Kiss med Kate" som Louis Lane.

Den avslutande buffén var som vanligt italiensk och mycket god. Det är alltid lika givande och trevligt att träffas i vår Vänförening. Samtalsämnen råder det aldrig brist på, vem man än samtalar med, det är tiden som inte räcker till.

Flyttfågelforskningen på Capri – hur den började

av Carl Edelstam

Nästa år, 2006, kommer fågelstationen på klippan ovanför Villa San Michele att fira femtio år av framgångsrik verksamhet. Men historien började fem år tidigare och hur det gick till skall jag berätta här.

Vintern 1949-50 fick jag ett telefonsamtal från Josef Oliv, vars namn jag då sett bara under kyrkliga artiklar i Svenska Dagbladet. Han förklarade att han var engagerad i verkställandet av Axel Munthes testamente, och nu gällde det om svenska staten skulle ta emot och förvalta Munthes villa på Capri med omgivande mark som en länk i kulturutbytet mellan Sverige och Italien. Ärendet hade förts till riksdagen. Det är ju allmänt bekant, sade Josef, att våra riksdagsmän inte alltid är så djupt intresserade av kultur. Och jag tror att en naturvetenskaplig anstrykning skulle göra förslaget lite mer påtagligt och faktainriktat. Du har ju, fortsatte han, deltagit i uppbyggnaden av en station för flyttfågelforskning på Öland som haft framgång och fått positiv press på många håll. Om man kunde göra något liknande på Munthes ägor skulle det ju inte bara stämma med Munthes varma intresse för flyttfåglarna (jo, jag har läst den berömda boken) utan säkert bli till glädje för många svenska ornitologer. Det var bråttom. Ville jag hjälpa till?

För en tjugofemårig zoolog, fylld av nyfikenhet, reslust och ljusblå förhoppningar, kunde svaret bara bli jakande. Dessutom råkade jag ha ett intresse av italiensk konst och arkitektur som starkt talade för saken. Men utan Sveriges Ornitologiska Förening bakom ryggen kunde jag ingenting göra. Dess styrelse skulle snart ha möte. Ge mig två veckor! Så jag satte mig ner, gjorde en enkel kalkyl över startkostnader plus en budget för två personers resa och uppehälle i tre månader per år, läste Boken om San Michele en gång till (den hör fortfarande till det mest underhållande jag vet) och gick till SOF:s styrelsemöte.

Fattig församling

I ornitologföreningen, som var en fattig församling med klok kassaförvaltare, var man mycket försiktig. Till sist beslöt man att officiellt ställa sig bakom förslaget samt betala en omedelbar tvåveckors resa för mig till Capri för att lära känna platsen och Josef, allt under förutsättning att jag lovade att aldrig begära ett öre av föreningen för drift av en eventuell framtida station. Det fick duga, och jag har hållit löftet. Om min medverkan fick något inflytande på riksdagens beslut är mycket ovisst – av Josefs memoarer framgår, att dåvarande kronprinsen tog upp donationen i ett positivt samtal med finansminister Sköld, och den som sett Sköld kan knappast betvivla att saken därmed var avgjord. Från SOF-mötet minns jag annars mest att en tongivande men polemiskt lagd ledamot lutade sig bakåt, som han brukade göra för att betrakta motparten lite von oben, och deklarerade att på den här holmen kunde man kanske ringmärka femhundra småfåglar per säsong, vilket med den kända återfyndsfrekvensen för t ex lövsångare (drygt en promille) skulle bli ett fynd vartannat år. Femton år senare, med runt 200 återfynd på fickan, påminde jag

honom om vad han sagt. Då skrattade han och sade att vi haft turen på vår sida, och jag fick tillfälle att svara: Jovisst, turen – och Josef Oliv!

Ty det var Josef Oliv som skapade stationen, först genom sitt initiativ, sedan genom att renovera fågelborgen och slutligen genom att i mer än tio års tid reda ut alla praktiska och legala problem som fågelfolket ställdes inför, fjärran från hemlandet och med en svårt bruten italienska som enda vapen.

Men det tog sin tid, ty Josef hade större saker att tänka på. Hela Villa San Michele och dess trädgård skulle först sättas i användbart skick, och det behövdes vatten, som just på Capri kommer bara med vinterregnen och därför krävde stora cisternbyggen. Våren 1955 meddelade han dock att det var dags att söka pengar till vår verksamhet (tips: fråga hos Kungafonden!), att vi var välkomna att sätta igång till hösten. Så kom min hustru och jag att ägna sensommaren åt att skaffa allt som krävdes för att stationen skulle fungera: fångstnät, ringar, facklitteratur, köksattiraljer, sängkläder, instrument. Avgörande var anslaget från Kungafonden, som också täckte kostnaden att köra detta till Neapel och att under drygt tre oktoberveckor installera utrustningen, lära känna trakten och vissa viktiga personer samt kontrollera att allt fungerade. Någon tid för ringmärkning blev det inte, den fick vi vänta med till våren, och då hade jag själv fått andra engagemang. Så småningom visade det sig att jag bara sällan skulle komma tillbaka, men i nära 20 år fortsatte jag att tigga respengar på olika håll och värva oavlönad personal till verksamheten, innan den övertogs av Ottenby fågelstation (inte av ornitologföreningen som sådan) och gick en stabilare framtid till mötes i samarbete med italienska forskare.

Kungliga råd

När resan närmade sig lät blivande kungen meddela att han ville ha ett samtal, så jag gick upp på slottet och fick några vänliga men bestämda råd om fältarbete i Italien (där var han ju expert) samt hälsningar att framföra till Josef. En vecka före avresan inhandlade jag en åtta timmars Linguapone-kurs i italienska, som senare tillät mig att i samtal med capresiska fiskare kommentera Churchills europapolitik. Sånt kan jag inte längre. O ljuva ungdomstid, då man lärde sig språk i den farten!

Barbarossaborgen hade jag sett redan 1950, men vad Josef och hans medarbetare nu hade åstadkommit med denna ruin var närmast otroligt. Boningshuset på inre borggården hade med fullständigt bibehållande av den medeltida arkitekturen försetts med armering i golv och tak, putsat in- och utvändigt, fått ny takbeläggning och nya fönsterbågar. På en golvyta av 42 kvadratmeter rymdes tre rum, kök, tvättrum med WC, hall med öppen spis som fungerade utmärkt och en septiktank i backen nedanför. Allt var redan möblerat. Den lilla terrassen med utsikt över Capris hamn hade Josef själv förstärkt med murslev, hängande över ett 200 meters stup eftersom han inte ville riskera sina arbetares liv. Då brunnar saknas hade den medeltida vattencisternen under stora altanen rensats och anslutits till en pump i köket; den för runt vatten från husets tak och rymmer omkring 20 000 liter, en

volym som förnyas av regnen varje vinter.

Men allt kan man inte förutse. Vi hade inte sovit många nätter i vårt lilla krypin bredvid entrén förrän vi väcktes av en magnifik knall. Jag tände en lampa och konstaterade med viss förvåning att träflisor från den stadiga dörren låg strödda över våra sängar. Vi gick då ut med lampan i stora salen, där vi föregående kväll på en stång hade förtöjt en vingskjuten jorduggla vi räddat undan jägaren. Salen var fylld av ett dammoln. I detta satt ugglan på sin stång, tvärförbannad, och knäppte med näbben. Det visade sig, att blixten gjort entré genom köksfönstret, där den vridit det grova smidesgallret i ett ganska dekorativt mönster, gjort en nittio graders vinkel, slagit hål i den nästan halvmetertjocka stenväggen mot salen och svetsat fast en del av det utslagna blocket i motsatta väggen – den mot vårt sovrum – och passerat ugglan på någon meters håll. Så hade blixten gått in till oss, hyvlat lite på dörren och passerat ut genom gallerfönstret med en bit nytt konstsmide som resultat.

Det var inget annat att göra än att gå och lägga sig igen. På morgonen väcktes vi av astronomiprofessorn Yngve Öhman, som vandrat hit ända från sin solstation eftersom han var rädd att vi råkat ut för ett nedslag. Med forskarens sanna intresse studerade han blixtens krokiga väg genom huset. Några timmar senare hade han med Josefs hjälp ordnat så att en stor mängd grov koppartråd bars upp och monterades längs hela takkanten, och vi fick anvisning om hur den skulle jordas. Detta tyckte jag kunde vänta till nästa dag. Det var dumt, ty på natten väcktes vi av ett nytt åskväder. Med hjälp av stege, tänger, spett och spade genomförde jag nu jordningen i hällande regn och så gott som oavbruten blixtbelysning – en av de mer nervösa timmarna i mitt liv.

Tjugofem kollin

Det vore nästan synd att sluta den här historien utan att nämna, att redan färden från Stockholm till Capri hade sina poänger. För att få rum med lasten, 25 kollin, hade vi bytt vår Folka mot en åldrig Mercedes som vi fyllde från golv till tak med lånade lådor och skavda kappsäckar. De ömtåliga sakerna – kikare, precisionsvågar, väderinstrument – placerades överst i min mammas gamla hattaskar. Hur klokt detta var insåg vi inte förrän vi nådde italienska gränsen. Där meddelade man att allt måste packas upp, värderas och beläggas med införseltull, eftersom det uppenbarligen gällde en varutransport. Jag gjorde då en gest med Gunilla – smärt, blond och med lång hästsvans – och förklarade, att detta var vad hon ansåg sig behöva för ett par veckors badsemester. Tullaren betraktade henne med en blandning av beundran och förfäran och viftade oss omedelbart vidare. Vid omlastningen från bil till båt i Neapel uppstod oväntat samma problem, ön Capri hade nämligen då ännu egen tullrätt vilken utövades vid kajen i Neapel. Nu visste jag vad jag skulle säga. Men denna gång blev reaktionen mer personlig. Tullaren som var trött på att se vackra blondiner gå ombord här, vände sig direkt till mig, klappade mig på axeln och sa: Povero amigo!

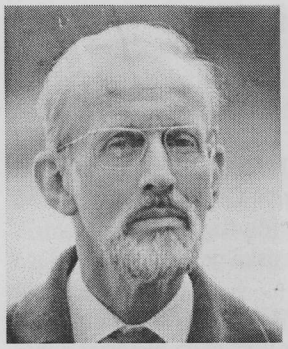

Carl Edelstam är fil dr och mångsidig forskare, en outtröttlig folkbildare. Ett av hans mångåriga forskningsprojekt rör flyttfåglarnas styrmekanismer. Sin förmåga att popularisera har han bl a visat i över 500 radio- och TV-program.

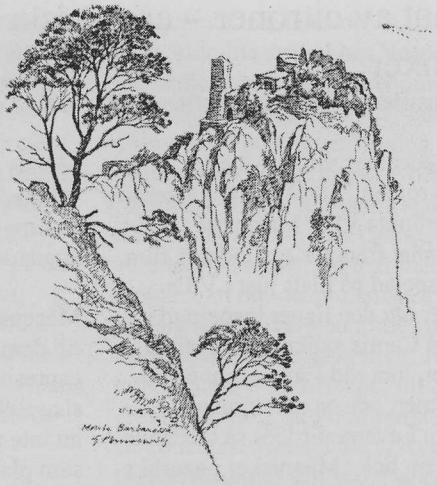

På toppen av Monte Barbarossa i den gamla sjörövarborgen ligger den gamla fågelstationen, högt ovanför San Michele med en hänförande utsikt 405 meter över Neapelgolfen. I bakgrunden vulkanen Vesuvius.
Tuschteckning av Gunnar Brusewitz, den 21 april 1986. Privat ägo.

STADSVANDRING

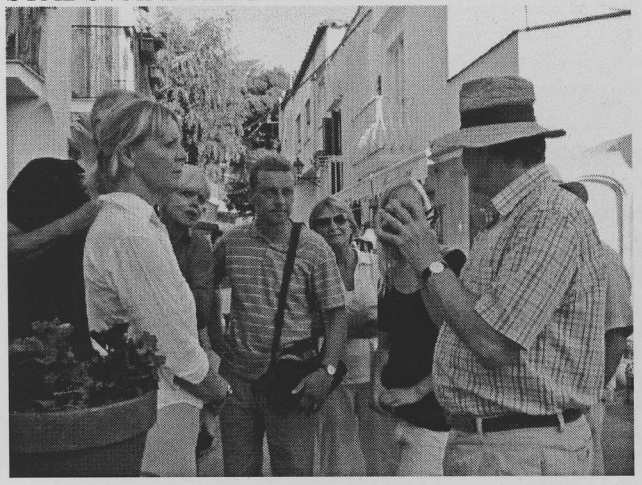

Förre intendenten Levente AS Erdeös bok Människor i azurblått landskap finns att köpa i villans bokhandel. För den som vill skaffa sig en fördjupad bild av Capris historia, människor och miljöer, genomför intendenten skräddarsydda stadsvandringar efter hänvändelse till villans reception.

I skenet av citroner – capresiskt bibliotek.

2. Sfinxer

av Magnus Bergh (fortsättning från Medlemsblad nr 14 och slut)

Filmproducentens villa i Alberto Moravias roman "Föraktet" är kalkerad på den berömda Villa Malaparte, vilket om inte annat framgår av Godards film, som är inspelad på plats just i Villa Malaparte, där den ligger insprängd i klippan på Capris sydkust, otillgänglig vid vattnet, lika röd i solen som en nykokt hummer, och, som arkitekturhistorikern Levente Erdeös så träffande påpekat i sin bok "Människor i azurlikt landskap", på håll alldeles lik en vilande sfinx - som om Godards film kommit till i det huvud som detta hus är med sina perspektivfönster till ögon. Huset likt mig själv – *casa come me* - som författaren och byggmästaren Curzio Malaparte sade.

Till yttermera visso pryds Capri av ytterligare en berömd sfinx, Axel Munthes. Den röda sfinxen på Villa San Micheles bröstvärn är själva inbegreppet av Munthes skapelse och av Munthe omgärdat med den hämningslöst storljugande författarens många myter (se "Boken om San Michele", kapitlet Sommar). Mycket riktigt skymtar man Munthes sfinx i skymningen i Moravias "1934" just när berättaren på plats i Anacapri drar igång en lång skröna om precis det slags vidlyftiga äventyrligheter av politiskt och erotiskt slag man helst vill se som förklarande bakgrund till sådan inre eller yttre exil som kräver att livet avslutas i förnäm avskildhet på ett ställe som Capri, à la kejsaren och sadisten Tiberius, pederasten Jacques d´Adelswaerd-Fersen eller Thomas Manns dotter Monika Mann, som tillbringade 30 år på Capri med en äldre fiskare - m fl vidlyftiga och fantasieggande capresiska personligheter.

Mecenaterna Malaparte och Munthe hör till dem, under vars hägn historier och capresiska förvecklingar av ovanstående slag tillkommit och tillkommer. (För att nu inte tala om Gunnar Adler-Karlsson som placerat sig själv på oraklets plats i Delfi i sin filosofipark med klassiska filosofiska sentenser på majolikatavlor i naturen vid Migliera-utsikten utanför Anacapri. Det är som om det funnes en sällsynt virulent hybris- och kitschbacill på Capri!).

SJÄLVPORTRÄTTÖRER

Malaparte och Munthe, båda självporträttörer till husbyggare och arkitekt, har med sina respektive författarbostäder och capresiska bibliotek garanterat Caprilitteraturens fortsatta tillväxt. Ofta just så desperat och undergångspräglad som en gång hos Homeros, eller som när den går igen i den inledande sirenvariationen i Moravias tongivande "1934":

" ´Är det möjligt att leva i desperation och ändå inte vilja dö?´ Medan ångbåten snabbt närmade sig Capri lekte jag med tanken att jag läste den där frågan på en fana över havet upphängd i klorna på en enorm fladdermus med utbredda vingar lik den som man kan se på ett tryck av Dürers "Melankolien". " (Övers. Si Felicetti)

Men väl inordnad i det slags "platsens epik", som jag i del ett av denna artikel gav ett par aktuella, svenska exempel på, vet man aldrig riktigt hur Caprilitteraturen utvecklar sig. Traderingen tar lätt formen av viskningslek. Lägg till detta en dos experimentell avantgardism, sådana kapriser som alltsedan Marinettis dagar gärna iscensätts på ön med de osannolika proportionerna; Joseph Beuys t ex, som fick en snilleblixt på Capri och tände en lampa med hjälp av en gigantisk citron. Med sådana läslampor blir all Caprilektyr som förvandlad.

Walter Benjamin tillbringade en sommar på Capri på 20-talet och fäste sig vid en ung revolutionär lettiska. Typiskt nog lade han samtidigt sista handen vid sin avhandling om "Det tyska sorgespelets ursprung" som för att motsvara kravet på capresisk desperation och akademiskt sfinxeri. Hur befriande framstår då inte hans och Asja Lacis gemensamma artikel om Neapel och den lockande "porösa", allt genomsläppliga erotiska livsstil, som de där kunde iaktta (Artes nr4/2003 i översättning av Munthestipendiaterna Arne och Enel Melberg). Med välgörande självironi avslutar Benjamin och Lacis, som mötte varandra på Capri, sin text med konstaterandet att om neapolitanaren diskret gör sig lustig över den alltför upplivade upplevelseturisten genom att skicka honom vidare från Neapel till den lilla grannbyn Mori, så missuppfattar den sentimentalt överspände tysken det på typiskt kitschigt sätt som "se Neapel och sedan dö".

Om än tryggt fästade vid den civilisatoriska masten lyckas författarna både se Neapel och överleva för att förmedla det, väl medvetna om drivan av inspirerande och tillgodogjord litteratur som hopats framför muserna på sirenkusten.

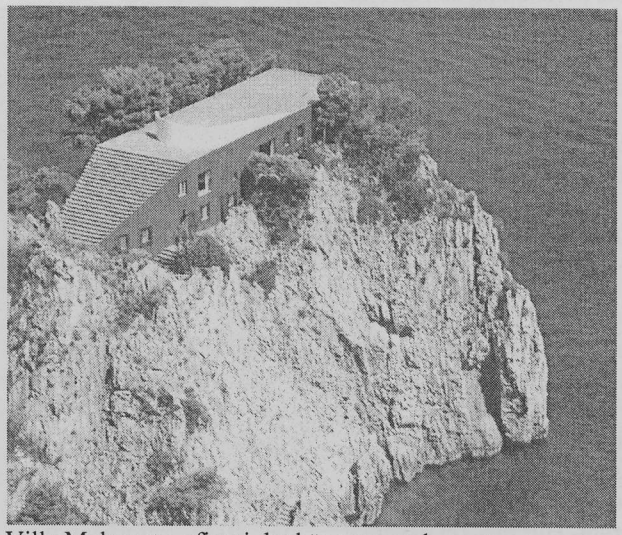

Villa Malaparte, sfinx i det här sammanhanget

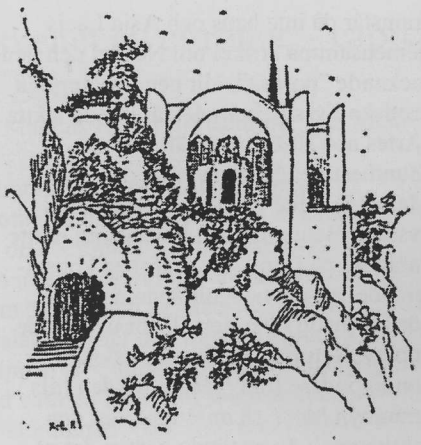

Bästa San Micheles Vänner,
som alltid är jag lika tacksam över att få bidra med några spaltrader till denna lilla men betydande skrift. Tack vare redaktören Prof. Gideon Gerhardssons goda vilja får jag ännu en gång vara med trots min inbitna oförmåga att följa inlämningsdatum.

Kortfattat, som avrundning och en slutgiltig kommentar på Villa San Micheles verksamhetsår 2004 vill jag tacka alla er som på ett eller annat sätt oförtrutet fortsatt att bidra till att framhäva denna skapelses rättmätiga betydelse. Året blev till sist ett intensivt smakprov på vissa av Villa San Micheles utvecklingsmöjligheter, kulturellt men också ekonomiskt.

Medan år 2005 nu till hälften ligger bakom oss kan jag konstatera att även detta blev ett år av spännande och intressanta erfarenheter. Trots de allmänna, till viss del hoppingivande, siffrorna fortsätter vårt öde att vara alltför tätt förknippat med turistnäringens kurvor. Hur mycket påverkar i-ländernas allmänna lågkonjunktur medborgarnas ekonomiska möjligheter att välja semesterform? Hur mycket påverkar den otrygga världsbilden valet av resmål?

I skrivande stund har London tragiskt drabbats med sina oskyldiga offer, liksom Madrid och Istanbul för inte alltför länge sedan. Fast det inte alltid känns bra är det trots allt min uppgift och min skyldighet att informera om realiteter. Världskatastrofer som 9/11-attentatet, Irak-kriget, Tsunamin, osv, liksom införandet av euron, obalansen mellan dollarn och euron, billigare vackra turistmål, osv, leder till ständiga påfrestningar på vår ekonomi.

I höst presenteras en proposition som berör de svenska kulturinstituten utomlands, varav vi är ett (Iku 2003). Detta kanske blir vårt enda tillfälle under många år framöver att verkligen medvetandegöra regeringen om vad Villa San Michele är, betytt och betyder. Just att Villan ägs av svenska staten men aldrig medfört någon direkt kostnad och därför aldrig legat med i någon statsbudget kan ha varit missvisande och bland annat skäl till en felaktig uppfattning om Villa San Michele som ett semesterparadis för äldre prominenta kulturpersonligheter.

Att Villa San Michele är en inspirerande och idealisk plats att bedriva vetenskapliga och konstnärliga studier på råder det inga tvivel om liksom att det är ett faktum att vi är stolta över att våra gäster ofta faktiskt varit äldre prominenta kulturpersonligheter.

Ord som förknippas med hög ålder, tiden som går, förgänglighet, det förgångna… det "omoderna", skrämmer av

någon anledning allt mer slag på folk i denna hektiska era. Villa San Michele är just därför unik i detta speciella avseende då den just erbjuder tillfälle för djupare reflektioner kring vår samtid i en, på ett sätt, tidlös miljö där de (-t) "unga" konfronteras med de (-t) "gamla", "omoderniteten" med "moderniteten", osv.

Jag är övertygad om vikten av att era röster gör sig hörda. Alla ni medlemmar, stipendiater, gäster, artister, besökare, entusiaster, alla ni som av egen erfarenhet kan berätta vad denna plats har betytt eller betyder för er, vittna om er upplevelse! Summan av era erfarenheter, vad Axel Munthes Villa San Michele är i egenskap av kulturhistoriskt minne, samt hur vi verkar som svensk kulturinstitution i utlandet torde kunna vara ett konstruktivt bidrag till en frank debatt kring ett statligt ekonomiskt ansvarstagande, även som en konkret bekräftelse på Villa San Micheles faktiska värde.

Vänliga hälsningar
Peter Cottino
Intendent

Pinjeträdets ersättare

Av Runa Gerhardsson (text och foto).

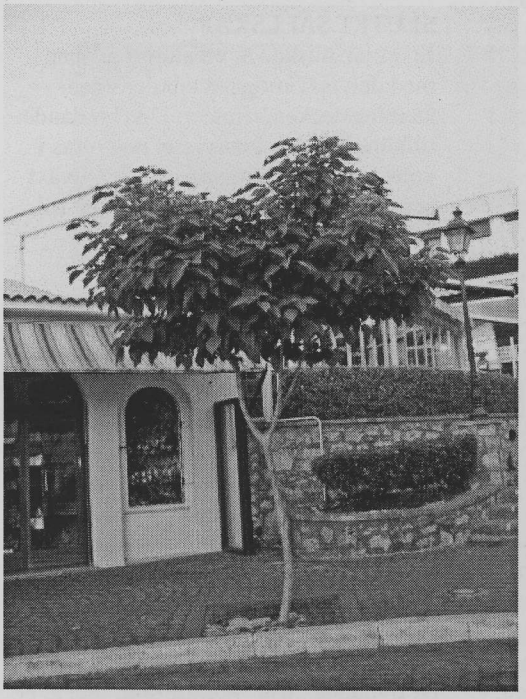

I Medlemsbladet nr 13 berättades om den näst sista av de berömda historiska pinjernas bortgång. På samma plats på Piazza Vittorio är numera ett citrusträd planterat enligt bilden.

”På en kolares heder”

Bertil Delin. Kolarna. Axel Abrahamsons Förlag. 120s. 2004

Hur ser vårt levande förflutna egentligen ut och vilka krafter styr utvecklingen när det gäller glömska eller förnyelse? Chefredaktören och skogsmästaren Bertil Delin var 1986 SM-stipendiat. Från sin upphöjda plats på Josef Olivs altan kunde han jämföra hur guiderna på sina respektive språk använde olika metaforer för att gestalta Axel Munthes erfarenhetsvärld. Trohet mot originalet kräver språklig lyhördhet.

Människans försök att hävda sin egenart har många ansikten. Med- och motkrafter varierar med tid och plats. Maktsträvan, list, förhoppningar om utvaldhet, behov av att dela fest och glädje med andra, är viktiga ingredienser. Skogen, slätten, havet är av ålder stora skådeplatser för individuell överlevnad och kollektiv självhävdelse. Historiskt kom brödraskapen långt före systerskapen. Bertil Delin har sökt efter mönster i detta brokiga konglomerat med kolarsällskapen som den röda tråden och han går grundligt tillväga. Han förenar forskarens nyfikenhet med sällskapsmänniskans underhållande charm.

Skogens trädfällare, kolare och brukare uppvisar många oväntade släktskaper både sinsemellan och med omvärlden. Författaren inleder med frygernas modersgudinna Kybele och hennes svarta undergörande sten. Hennes nära lierade var den kastrerade vegetationsguden Attis. (Medlemsbladet 3, s.5) Sidoperspektiven hämtas från olika tider, krig och kungar, yrkesintressen. Här saknas varken Hannibal, Nero, Napoleon eller Bröderna Grimm. För kolarna var påven Alexander III från 1100-talet och franske kungen Frans I från 1500-talet viktiga stödjare. I konungariket Neapel gav sig kolarna in i storpolitiken i början av 1800-talet. Det desperata kolaruppproret slogs emellertid militärt ned av de styrande.

Stort intresse ägnas kolarsällskapens idévärld, ritualer, ceremonier. Den helige Theobald blev kolarnas skyddshelgon framför andra. Han hjälpte sjuka och fattiga och försörjde sig en tid som kolare.

SLUTET SÄLLSKAP

Ett kolarsällskap är ett slutet sällskap med delvis hemliga symboler, igenkänningstecken, ritualer. Den bindande tillhörigheten och ansvaret markeras i kolareden; medlemmarnas inre tillväxt och mognad i grader. Upphöjelsen till en högre grad följer ett strängt ceremoniel. I samvarons festliga delar återkommer mångahanda till det ursprungliga yrket bundna eufemismer.

Grundaren av kolarordens svenska gren, Bertil Delin, lämnar med denna bok inte bara ett viktigt bidrag till ordensväsendets färgstarka historia utan även en sociologisk påminnelse om vårt hittillsvarande behov av myter, av fasta ceremonier. Sällskapen har uppstått i en helt annan tid än vår men fortlevat. Även den mera namnkunniga frimurarorden som under medeltiden blev ett forum för de flyttande ”fria” murare som inte ägde

tillträde till städernas fasta gillen och skrån fortsätter som tidigare med det oförändrade innehållet i dialogerna.

GG

Bertil Dehlin föreläser med Sankt Theobald i bakgrunden.

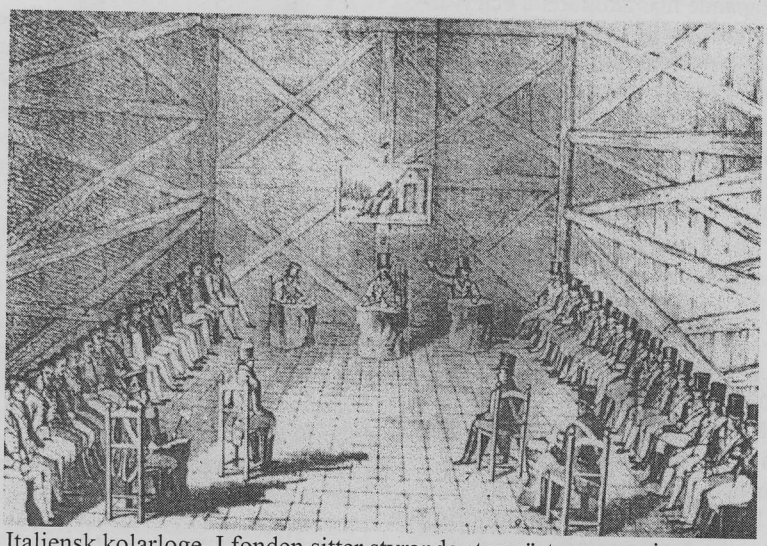

Italiensk kolarloge. I fonden sitter styrande stormästaren omgiven av secretarius och orator. Bakom stormästaren hänger bilden av skyddshelgonet Sankt Theobald-San Teobaldo. Mästarna sitter till höger, lärjungarna till vänster. I förgrunden ceremonimästaren och hans assistenter.

Fundraising för Villa San Michele

av Agneta Nordgren

Som ni vet är jag tillbaka i Stockholm efter ett och ett halvt års gästspel på Institutionen för Service Management, Lunds Universitet, Campus Helsingborg. Jag lämnade Råå med stor entusiasm inför nästa projekt i mitt liv: I höst startar jag ett företag som i huvudsak kommer att arbeta med att samla in pengar till Villa San Michele. För att stödja, främja verksamheten och bevara detta kulturarv som inte får och aldrig har fått något statligt stöd.

Peter Cottino är inte bara intendent för Villa San Michele. Han har också skapat kultursamarbetsprojektet Munthes Axel som består av flera nyskapande mångkulturella och tvärdisciplinära projekt som fungerar som ett operativt nätverk. Meningen är att de ska vara brobyggande på ett sätt som är i Axel Munthes anda, med en yngre internationell profil.

Jag har haft livlig kontakt med Villa San Michele och dess intendenter under de senaste trettio åren. Under dessa år har jag arbetat i näringslivet på olika sätt, och ofta haft anledning att träffa och påverka företagsledare och ekonomiansvariga. Nu känns det som om det är dags att hjälpa den verksamhet som ligger mig varmast om hjärtat, det är tuffa tider inom kulturvärlden. Jag vill bidra genom att uppvakta näringsliv och andra presumtiva givare, ge dem rätt argument så att de vill bidra ekonomiskt. När jag tänker på hur Josef Oliv arbetade för att dra in pengar till det som behövdes vill jag gärna fortsätta i samma anda: jag kan tänka mig att tigga om jag känner att det kan ge resultat! Pengar finns det gott om.

Jag har fått Peter Cottinos, Marita Jonssons och Mårten Lindståhls välsignelse. Kontonummer meddelas i nästa Medlemsblad.

Agneta Nordgren var sommarvärdinna på Villa San Michele för 30 år sedan. Hon har i olika sammanhang återkommande stött verksamheten, både på Capri och i Sverige.

Musikbiblioteket på San Michele

av Anders Lindström

Intresset för Musikbiblioteket på San Michele förde med sig att jag fick i uppdrag att ställa i ordning detta, d v s gå igenom hela notmaterialet, lägga in allt i mappar och pärmar och placera det stående i hyllorna i instrumental och vokal besättningsordning för att därmed också hindra materialet att påverkas av fukt och kyla i det omväxlande klimatet på Capri. Självfallet har all musik förts in på data så att materialet blivit tillgängligt genom att söka i programmet FileMaker Pro men också för att i framtiden bli tillgängligt genom Stiftelsen San Micheles hemsida. Biblioteket består främst av kammarmusik, pianoverk, solosång samt körmusik fördelat på ca 4250 titlar. Biblioteket är också uppbyggt så att musikböcker och inspelad musik fortlöpande ska kunna läggas in.

"Muntheana Anders Lindström"

av Anders Lindström

Detta arbete som planerats i flera år kunde börja realiseras 2003 när jag ur Helge Ax:son Johnssons Stiftelses fond fick möjlighet att bygga upp vad som nu går under namnet "Muntheana Anders Lindström" Detta "Muntheana" omfattar i första hand en ca 650 sidors faktabeskrivning av Axel Munthes liv i tidsordning med därtill relaterade viktiga händelser, allmänt. 40 A4-pärmar med kopierade brev, skrifter, plats- och historiebeskrivningar, faktauppgifter, tidningsartiklar. 1000 foton från Capri, Rom, Lunghezza Pisa London, Hildasholm m fl Muntheanknytna platser. 500 svartvita färg fotokopior samt över 4000 källhänvisningar, allt inlagt på data.

Arbetet har också medfört omfattande studier av Capris historia vilket mynnat ut i en historiebeskrivning om Capri. Detta har i sin tur mynnat ut i en "guidebok": "**24 vandringsbeskrivningar på Capri**" med undertecknad som ciceron, som nu ligger färdig för publikation.

Ur denna min fördjupning och ur detta "Muntheana" har berättarföreläsningar med bildspel kring Axel Munthe och hans liv vuxit fram och jag erbjuder föreningar och organisationer med intresse för Munthe detta. Min berättarafton har fått namnet **"Axel Munthe, en sann Europé"**. Föreläsningarna kan i viss mån varieras att handla om Munthes liv i allmänhet, men också om hans förehavanden i Dalarna.

Anders Lindström är Muntheforskare och musikkonsulent i Rättvik

SÄLLSKAPET SAN MICHELES VÄNNERS ÅRSBERÄTTELSE VERKSAMHETSÅRET 2004

Styrelsens sammansättning:

Ledamöter:		**Suppleanter:**
Ordförande	Barbro Löfgren	Wivi-Anne Nilsson
Vice ordf.	Gideon Gerhardsson	Vakant
Sekreterare	Gudrun Dahlberg	
Skattmästare:	Gun Andréasson	
	Göran Zackrison	
	Ingvar Holm	
	Per Thunarf	

Revisorer:
John Bengtsson
Göran Wallander

Revisorsuppleant:
Ewa Gustafsson

Valberedning:
Agneta Nordgren
Stig Gustafsson

Styrelsemöten:
Styrelsen har under verksamhetsåret haft 6 protokollförda möten samt ytterligare några informella möten för aktuella frågor och utskick av Medlemsbladet.

Ekonomi:
Den ekonomiska omsättningen under räkenskapsåret och den ekonomiska ställningen per 2004 12 31 framgår av bilagda resultat- och balansräkning.

Sällskapets kulturstipendium:
Stipendiet på 10 000 kronor täcker resa och vistelse en månad på Villa San Michele. Bland 38 sökande valde styrelsen artisten och producenten Sara Jangfeldt, född i Stockholm 1976. Hennes grundläggande utbildning ligger inom musik, dans och teater, med Balettakademiens musikalartistlinje som förenande länk. Stipendiet vill stimulera hennes uppslagsrika sökande efter nya former för möten mellan scen och salong. Notiser om stipendiaten Sara Jangfeldt har utsänts till TT och de större morgon- och kvällstidningarna.

Medlemmar och Medlemsblad
Sällskapet San Micheles Vänner har f.n 200 medlemmar vilket innebär en viss minskning sedan föregående år.

Medlemsbladet har som tidigare utkommit med ett vår- och höstnummer. Ansvarig utgivare har varit Barbro Löfgren och redaktör Gideon Gerhardsson. Medlemsbladet har även använts för selektiv informationsspridning till externa personer och sammanslutningar för att öka kunskaperna om och intresset för San Micheles verksamhet.

I vårnumret nr 12 presenterades filmer och radioprogram om Villa San Michele och Capri från 1957 och framåt. Några program behandlar Hildasholm i Leksand och Axel Munthes engelska hustru, Hilda Pennington. I numret berättar även Hildasholms intendent Pia Thunholm om ett internationellt symposium om Axel Munthe på Hildasholm i september 2003. Numret observerar även Vännernas välkomnande av San Micheles nye intendent, Peter Cottino, vid en kvällsfest på Italienska Kulturinstitutet i Stockholm. Där berättade Peter Cottino om sin bakgrund, sin familj och sina intentioner om Villa San Michele. Vänföreningens grundare , Gunnar Strokirk, gav en historisk tillbakablick över föreningens olika öden och aktiviteter över åren.

I höstnumret, nr 13, välkomnade Vännerna Stiftelsens nya ordförande, Marita Jonsson. Hon har en gedigen kännedom om Italiens kultur. Hennes doktorsavhandling i Konstvetenskap 1976 behandlade monumentvården i Rom i början av 1800-talet. De senaste fem åren har hon varit verksam som fri författare och fotograf. Hon har publicerat ett tjugotal fackböcker. I samma nummer berättar Marita Jonsson om sina planer med San Michele.
Med sin medierelaterade position och bakgrund skulle Villa San Michele kunna bli ett flaggskepp för svenska kulturinstitutet. Numret berättar även om att Piazza Victoria av åldersskäl berövats sin näst sista av de berömda historiska pinjer som Axel Munthe en gång i tiden räddade från att bli brasved.
I varje nummer av Medlemsbladet lämnar intendenten Peter Cottino en fortlöpande information om verksamheten på Villa San Michele.

Vännernas sammankomster i Stockholm.

2 mars
Restaurang Östermalms Fisk & Pizza, Sibyllegatan 20
Britta Birnbaum, förre intendenten vid Nationalmuseum, berättade om sin nya bok "Mariamotiv i konst, kyrka och folktro". Britta Birnbaum exemplifierade hur vi i vårt dagliga liv möter många mariamotiv. Maria har i kult, legend och andra berättelser från teologi till folkliga föreställningar försetts med många ofta detaljerade attribut. Gudsmodern Maria står alltid på människans sida i kampen mot makterna. Den nåderika Maria medlar och förmedlar mellan en dömande Gud och en ofullkomlig människa. I sin bok förenar Britta Birnbaum stor lärdom och tankeklarhet med en enkel lättläst stil. Hennes eleganta presentation mötte stort intresse. Boken har presenterats i medlemsbladet nr 12.

19 april
Italienska Kulturinstitutet, Gärdesgatan 14
Årsmöte. Utöver de sedvanliga årsmötesförhandlingarna berättade Ingvar Holm minnen från San Michele. Föreläsningen inramades av Per Thunarf med pianomusik. Ingvar Holm visade med ordens och bildens hjälp att San Micheles Ö är den rätta miljön för "ny odling och återvinning av gammal". Ingen har som Ingvar Holm medvetandegjort det magiska samspelet mellan bild och text, de berikande metaforernas mångfald och deras förmåga att tydliggöra det som sker och det som synes ske. Ingvar Holm illustrerade sin framställning med egna målningar som han kallade Pausbilder, eftersom de tillkommit under pauser i skrivandet på Capri. De associerar både till det lokala och det globala. I kvällens utställning ingick Ingvar Holms berömda målning Prästen på Capri som föreställer honom själv och som påminner om den gärna lekfulla distans till sig själv och omvärlden man måste upprätthålla för att leva vidare.
Ingvar Holms föredrag återgavs i Medlemsblad nr 13 och 14.

Per Thunarf hade valt stycken av Frédéric Chopin, romantikern med stor kärlek till folkvisan, och Edvard Grieg, den nordiska nationalromantikens centralgestalt. De två minikonserterna framfördes med kraft, elegans och känslig inlevelse.

Årsmötets utfall i övrigt framgår av denna årsberättelse.

17 november
S:t Clara Kyrka genom 7 sekler
Den heliga Clara eller Chiara Sciffi var född 1194 i bergstaden Assisi i Umbrien. Sveriges enda klarissskloster byggdes på 1280-talet vid Klara sjö i Stockholm. Per Thunarf gjorde fascinerande nedslag i kyrkans 700-åriga historia. Kyrkans unika instrumentella resurser gav Thunarf hisnande exempel på med välvalda stycken spelade på kyrkans tornklockor, stora och lilla orgeln, flygeln. Föredraget återges i Medlemsblad nr 14. Per Thunarf har sen 1976 bl.a. gett cirka 4500 lunchkonserter i denna kyrka.

Stockholm i april 2005

Barbro Löfgren	Gideon Gerhardsson	Gudrun Dahlberg	Per Thunarf
Gun Andréasson	Göran Zackrison	Ingvar Holm	

Välkommen till vännernas sammankomst hösten 2005

MÅNDAGEN DEN 26 SEPTEMBER

Kungliga Slottet – Bernadottebiblioteket
Bibliotekschef Göran Alm inleder mötet med att informera om Bernadottebiblioteket och därefter kommer Bengt Jangfeldt att berätta om "Munthe på Slottet".
Mötet kommer att ta ca 1,5 timmar.
Mötet börjar klockan 18.00, men vi bör träffas en kvart innan och gå in i samlad tropp.
Samling sker på Lejonbacken och vi går in via Antikmuseet.

Efter sammankomsten har vi beställt bord i källaren på Restaurang Michelangelo på Västerlånggatan 62, en kort promenad från Slottet.
Det kommer att finnas ett par tre rätter att välja mellan och till det serveras ett glas vin.
Kostnad: 150 kronor som betalas vid ankomsten till restaurangen.

Bindande anmälan snarast möjligt till Gudrun Dahlberg telefon 650 41 51.

Bengt Jangfeldts bok "Munthes Capri" (Wahlström & Widstrand 2004), med bilder ur kronprinsessan Victorias fotoalbum, utkommer i september på fyra olika språk (engelska, italienska, franska och tyska). Utgåvorna är identiska med den svenska. Samtidigt utkommer "En osalig ande" i pocket.
"En osalig" ande kommer at säljas i bokhandeln medan "Munthes Capri"(150 kr + porto) kan beställas från författaren: Östermalmsgatan 77, 114 50 Stockholm. Telefon 08/7829967. Email: jangfeldt@bredband.net.

B Föreningspost

SÄLLSKAPETS STYRELSE FRAM TILL ÅRSMÖTET 2006

Barbro Löfgren	ordförande	08 – 661 45 82
Göran Zackrison	vice ordf. o. redaktör	08 – 30 32 12
Gun Andréasson	skattmästare	08 – 779 32 90
Gudrun Dahlberg	sekreterare	08 – 650 41 51
Yvonne Ribbentoft	klubbmästare	08 – 83 28 11
Gideon Gerhardsson		08 – 84 18 85 (även fax)
Per Thunarf		08 – 21 97 58
Hans Engman	suppleant	08 – 765 12 34
Wivi-Anne Nilsson	suppleant	08 – 662 31 33

Sällskapets address:

c/o Gudrun Dahlberg
Västmannagatan 103 A, 2 tr
113 43 Stockholm
08 – 650 41 51
postgiro: 25 96 90 – 6

Har du något trevligt minne från San Michele eller något annat att berätta som kan intressera våra medlemmar – hör av dig.

Ansvarig utgivare: Barbro Löfgren
Redaktör: Gideon Gerhardsson

Ämne	titel	typ	författare	datum
30-årsjubileum	30-årsminnet på Italienska Kulturinstitutet	info	Gideon Gerhardsson ?	1999 02
Alf Norderyd: Lady Victoria	Bokrecention	recention	Agneta Nordgren	1998 01
Ami Lönnroth: Linda och Louise	Peace begins within yourself	recention	Gideon Gerhardsson	2003 09
Ann Nyström-Grundell: utställning	Blåa valv, i nattens timma O, låt aningens facklor brinna	recention	Gideon Gerhardsson	2002 02
Ann-Marie Kjellanders avsked	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	2003 09
Anniks Triberg och Albert Håkansson	Hon syns ej mer, men finns ändå	recention	Gideon Gerhardsson	2005 02
Axel Munthe	Axel Munthe under lupp	artikel	Gideon Gerhardsson	2000 01
Axel Munthe	Axel Munthe återbesöker Hildasholm	artikel	Pia Thunholm	2004 02
Axel Munthe	Munthes personlighet framgår av hans sätt att yttra sig	artikel	Bengt Jangfeldt	2004 09
Axel Munthe	Nattligt samtal med Axel Munthe	artikel	Maarja Talgre	2004 02
Axel Munthe	Sömnens gud, och dödens	artikel	Gideon Gerhardsson	1999 03
Axel Munthe i Dalarna	Axel Munthe och Dalarna (1)	artikel	Anders Lindström	2003 09
Axel Munthe i Dalarna	Axel Munthe och Dalarna (2)	artikel	Anders Lindström	2004 02
Axel Munthe i Dalarna	Axel Munthe och Dalarna (3)	artikel	Anders Lindström	2004 09
Axel Munthes död	Djurens och de fattiges vän dog fjärran från sitt Capri	artikel	Agne Hamrin	1999 02
Axel Munthes död	Minnesord av vänner och närstående	notiser	Birger Ekeberg, Sven	1999 02
Axel Muntheskulptur	Skulptur av Axel Munthe	artikel	Carl-Gustaf Ekberg	1999 09
Bengt Jangfeldt: Munthes Capri. En	En härlig dag	recention	Gideon Gerhardsson	2005 02
Bilder från Cetrella, Capri	Då viskar stenarna	recention	Per Anders Palmqvist	2003 02
Britta Birnbaum	Britta Birnbaum. Mariamotiv i konst, kyrka och folktro	recention	Gideon Gerhardsson	2004 02
Bussfärd på Capri	Bussfärd till Anacapri	artikel	Elisabeth Darj	2001 09
Capri	Arkitektoniska strövtåg på Capri	info	Gideon Gerhardsson ?	1999 02
Capri	Axel Munthes första dag på Capri	artikel	Tore Hylander	1999 02
Capri	Bland svindelvägar, klippor och odlat vin står mitt bästa skrivb	artikel	Ingvar Holm	2004 09
Capri	Capri får oss att glömma allt	artikel	Bo A. Ericsson	2000 01
Capri	Det var på Capri	artikel	Göran Zachrison	2001 09
Capri	Det var på Capri... Nu var det 1934	artikel	Göran Zachrison	2001 09
Capri	Ett vykort från Capri berättar	notis	Boris Engström	2004 02
Capri	I skenet av citroner - capresiskt bibliotek.	artikel	Magnus Bergh	2005 02
Capri	Min käraste önskan	artikel	Boris Engström	2000 09
Capri	Minnen från Capri	artikel	Tore Hylander	1999 02
Capri	Mångahanda kan göra Capri till en nödvändighet	artikel	Ingvar Holm	2005 02
Capri	Om Capri	dikt	Gabriel Jönsson	2002 09
Capri, Villa San Michele mm	Capri - fåglarnas ö	artikel	Boris Engström	2000 09
Capris blå blomma	Capris blå blomma	info	Tore Hylander	2003 09
Dikt	Trojan i trädets klyka	artikel	Mia Berner	2001 01
En osalig ande	Bengt Jangfeldt. En osalig ande	recention	Lars Lambert	2004 02
Fjärilar	Fjärlin vingad syns på San Michele	artikel	Dan Kumlin	2002 02
Fjärilsträdgården, Villa San Michele	Fjärilskrogen får celebert besök	artikel	Dan Kumlin	2003 02
Fjärilsträdgården, Villa San Michele	Viril amiral och trött blåvinge går på krog	reportage	Dan Kumlin	2004 02
Flyttfåglar på Capri	Dagens flyttfågelforskning på Capri	artikel	Christian Hjort	2001 01
Fåglarna på Capri	Capri fågelstation	artikel	Boris Engström	2000 09
Gunnar Adler-Karlsson	Gunnar Adler-Karlsson hos vännerna	recention	Hans Engman	2002 09
Henry Unger: Utställning	Djup är historiens brunn	recention	Gideon Gerhardsson	2002 09
Hildasholm	Munthes Hildasholm sommaren 1999	artikel	Birgitta Dandanell	2000 01
Hildasholm	Utflykten till Hildasholm den 5 sept 1998	info	Gideon Gerhardsson ?	1999 02
Höstsymposium: Pro Venezia, Rom, San	Gemenskap med mersmak	info	Gideon Gerhardsson	2004 02
Info till föreningen	Axel Munthe förverkligade lappens dröm	info	Styrelsen	1999 03
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2004 02
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2003 09
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2003 02
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2002 09
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2002 02
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2001 09
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2001 01
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2000 09
Info till föreningen	Ledaren	info	Styrelsen	2005 02
Info till föreningen	Ledaren Första intendentparet	info	Styrelsen	2000 01
info till föreningen	Värderade läsare	info	Styrelsen	1999 02
Ingvar Holm, Harry Martinsson	Giv doft i blomma	recention	Gideon Gerhardsson	2005 02
Intendentens verksamhet	Bästa San Micheles vänner	info	Peter Cottino	2004 02
Intendentens verksamhet	Bästa San Micheles vänner	info	Peter Cottino	2005 02
Intendentens verksamhet	En hälsning från Capri och San Michele	info	Ann-Marie Kjellander	1998 01
Intendentens verksamhet	En hälsning från Capri och San Michele	info	Ann-Marie Kjellander	1999 09
Intendentens verksamhet	Hej	info	Peter Cottino	2003 09
Intendentens verksamhet	Intendenten berättar	info	Peter Cottino	2004 09
Intendentens verksamhet	Kära San Michele Vänner	info	Ann-Marie Kjellander	2003 02
Intendentens verksamhet	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	2003 02
Intendentens verksamhet	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	2002 02
Intendentens verksamhet	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	2003 09
Intendentens verksamhet	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	1999 02
Intendentens verksamhet	(utan titel)	info	Ann-Marie Kjellander	2001 02
Intendentens verksamhet, Munthestatv	Fint pris till San Michele	info	Ann-Marie Kjellander	2003 02
Jeanette von Heidenstam: Dikter	Farväl. Vi ses	recention	Gideon Gerhardsson	2003 09

Ämne	titel	typ	författare	datum
Kennart Iverus: Utställningar	Bevara din förundran	recention	Gideon Gerhardsson	2003 02
Lennart Levi: Stressen i mitt liv	Det finns alltid två möjligheter	recention	Gideon Gerhardsson	2002 09
Lennart Moberg: essä om Axel Munthe	Är alltid lidande förutsättningen för stort skapande	recention	Gideon Gerhardsson	2003 02
Levente A S Erdeös: Människor i azurblått	Inträngande och nödvändig	recention	John Sjöström	2003 02
Levente Erdeös: bok om Capri	Människor i ett azurblått landskap	recention	Jeanette von	2002 09
Maj Hagetoft	Det brister en sträng härne	info	Gideon Gerhardsson	2002 02
Marita Jonsson: Körsbärsträdgården	Om naturens sinnliga livsvärden	artikel	Gideon Gerhardsson	2004 09
Martha Högström: Tema Toscana	Titta med egna ögon och häpna	recention	Gideon Gerhardsson	2002 02
Musikkväll i S:ta Clara kyrka	Osynliga änglakörer	recention	Gideon Gerhardsson	2001 01
Nils Kölare: utställning	Rot och mylla för skapande ensamhet	recention	Gideon Gerhardsson	2002 09
Nytt medlemsblad	Välkommen till Medlemsbladet	info	Styrelsen	1998 01
Olivetum	Att bygga för fåglar på historisk mark	artikel	Levente A. S. Erdeös	2000 01
Peter Cottino	Peter Cottino välkomnas av föreningen	reportage	Gideon Gerhardsson	2004 02
Pia Thunholm	Intendenten vid Hildasholm, Pia Thunholm, presenterar sig	artikel	Pia Thunholm	2004 09
Pinjeträd	Pinjeträdets ande	artikel	Tore Hylander	1999 03
Pinjeträden vid Piazza Vittoria	Anacapris stolthet - Piazza Vittorias berömda siluett	info	Dan Kumlin	2004 09
Resandet	Varför reser du?	artikel	Gideon Gerhardsson	2001 09
S:ta Clara kyrka i Stockholm	S:ta Clara	artikel	Per Thunarf	2005 02
Salvia	Utsikt från Salvia	artikel	Anders Palm	2001 01
San Michele	1 december - Professor Jan Wallinder	info	Gideon Gerhardsson ?	1999 02
San Michele	En solväktare minns 1960-talets San Michele	artikel	Ludwik Liszka	2003 02
San Michele	Jag går genom San Micheles trädgård	dikt	Bo Setterlind	1999 02
San Michele	Litterär kväll med Katriona	artikel	Gideon Gerhardsson	2001 09
San Michele	Promenad i Minnenas Trädgård	artikel	Teddy Gummerus	1998 01
San Michele	Sången om San Michele	sång	Carl Gustaf Ekberg	2002 02
San Michele	Tjugo år med San Michele	artikel	Ingvar Holm	1998 01
San Michelses vänner	Varför och hur bildades Sällskapet San Micheles Vänner	artikel	Gunnar Strokirk	1998 01
Sara Jangfeldt	Sara Jangfeldt blev Sällskapets stipendiat	info	Gideon Gerhardsson	2004 09
Septembermöte	Att samla på erövringar	recention	Gideon Gerhardsson	2001 01
Solveig Norrman, Fatima Nadja: Utställningar	Två minnesvärda utställningar	recention	Gideon Gerhardsson	2001 09
Sommardikt	Näktergalslunden	dikt	Folke Isaksson	2001 09
Stenrenoveringsprogram, Villa San Michele	Stenarna berättar	recention	Gideon Gerhardsson	2003 09
Sällsk San M vänners årsmöte	Tänk globalt och handla lokalt	info	Gideon Gerhardsson	2004 09
Villa Fersen	Det kom ett brev	artikel	Per Anders Palmqvist	1999 03
Villa San Michele	En förtrollad natt på Capri	artikel	Irene K:son Ullberg	2003 09
Villa San Michele	Världens vackraste utsikt	artikel	Jan Wallinder	2002 02
Villa San Michele, Capri	Att bara vara	artikel	Marianne Enge Swartz	2005 02
Wivi-Anne Nilsson	Sand blir guldkorn	artikel	Wivi-Anne Nilsson	2005 02
Välbefinnandet	Välbefinnandet åter tema på Villa San Michele	artikel	Lennart Levi	2001 09
Årsmötet 2000	Lustfylld resa	info	Gideon Gerhardsson	2000 09